

Souhrnná teritoriální informace:

Andorra

Zastupitelský úřad 5. 12. 2024 13:25

Andorra je malý pyrenejský stát, který sousedí s Francií ze severu a Španělskem z jihu.

Státním zřízením je parlamentní spoluknížectví, kdy funkci hlavy státu formálně vykonávají francouzský prezident a biskup ze španělského La Seu d'Urgell.

Výkonnou moc vykonává vláda, zákonodárnou jednokomorový parlament (Consell General), který se skládá z 28 členů parlamentu. Výkonná, zákonodárná a soudní moc je plně v kompetenci Andorry. Vzhledem k tomu, že země lehce přes 80 tisíc obyvatel, jsou i obchodní aktivity omezené.

Významným zdrojem příjmů je cestovní ruch a aktivity s ním spojené, bankovní sektor a služby.

V Andoře působí prostřednictvím dceřiných společností řada španělských a francouzských firem. Přestože jde o malý trh, zajímavostí je nízká sazba daně z příjmu ve výši 10 %.

V posledních letech do Andorry míří řada osob a společností, které podnikají v oblasti sociálních médií a online služeb, a to z důvodu nižších daňových sazeb než v sousedních státech. Vláda v roce 2021 avizovala aktivní podporu tomuto druhu podnikání.

Andorra si v posledních letech udržuje vyrovnaný státní rozpočet a nezaměstnanost dosahuje pouhých 2,3 %.

Kultura podnikání je velmi podobná ostatním jihoevropským zemím, zejména je důležitý osobní kontakt a ideálně znalost španělštiny či francouzštiny.

Základní údaje	
Hlavní město	Andorra la Vella
Počet obyvatel	85 646 (2024)
Jazyk	katalánština, španělština, francouzština
Náboženství	katolické
Státní zřízení	parlamentní spoluknížectví
Hlava státu	francouzský prezident E. Macron a biskup z la Seo d'Urgell J. E. Vives
Hlava vlády	Xavier Espot Zamora
Název měny	euro (EUR)
Cestování	
Časový posun	není oproti SEČ
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Libor Sečka
Ekonomický úsek	PhDr. Zuzana Hlavičková
Konzulární úsek	Mgr. Petra Nováčková
CzechTrade	Ing. Marek Zmrzlík
Czechinvest	Ing. Marek Zmrzlík
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	N/A
Hospodářský růst (%)	N/A
Inflace (%)	N/A
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Andorrské knížectví (Principat d'Andorra, Principauté d'Andorre, Principado de Andorra)

Hlava státu: Funkci hlavy státu formálně vykonávají Francie a Španělsko, konkrétně francouzský prezident a španělský biskup z La Seu d'Urgell. V Andoře samotné mají obě hlavy státu své místodržící.

Výkonná, zákonodárná a soudní moc je v kompetenci Andorrry a odráží se v její plné mezinárodněprávní subjektivitě. Andorra je parlamentní spoluknížectví. Zákonodárným orgánem je jednokomorová Generální rada (Consell General), která má 28 členů volených na 4 roky.

Řádné volby do andorrského parlamentu (Consell General) proběhly 2. 4. 2023 Již po čtvrté za sebou zvítězila vládní středopravá strana Demokraté za Andorru (Demòcrates d'Andorra) v čele s Xavierem Espotem. Letos strana získala parlamentní většinu: 16 z 28 křesel, a tudíž bude vládnout bez koaličního partnera.

Voleb se celkem zúčastnilo 6 stran. Zbývajících 12 parlamentních postů bylo rozděleno následovně:

- 1 5 parlamentních křesel získala nová středolevicová strana Concòrdia
- 1 3 náležely Sociálně-demokratické straně (Partit Socialdemòcrata) spolu se stranou pokroku SDP
- 1 3 získala nová strana Andorra vpřed (Andorra Endavant)
- 1 1 křeslo získala Acció Comunal d'Ordino (frakce Liberální strany, která v letošních volbách neuspěla)

Volební účast byla 66,95 %, což bylo o 1,37 % méně než ve volbách 2019.

Z 80 tisíc obyvatel v Andoře má pouze polovina andorské občanství a volební právo má pouze 29 985 osob.

Vláda strany Andorrských demokratů se skládá celkem z 11 ministrů a tři státních tajemníků přímo odpovědných premiérovi.

Složení vlády

Vláda je výkonným orgánem. V jejím čele stojí předseda vlády.

Vládní kabinet: (k 14. 5. 2024)

- 1 předseda vlády (Cap de Govern) – Xavier Espot Zamora
- 1 vedoucí Úřadu vlády, ministryně hospodářství, práce a bydlení – Conxita Marsol Riart
- 1 ministr financí – Ramon Lladós Bernaus
- 1 ministryně zahraničních věcí – Imma Tor Faus
- 1 ministryně spravedlnosti a vnitra – Ester Molné Soldevila
- 1 ministr turismu a obchodu – Jordi Torres Falcó
- 1 ministr pro teritoriální záležitosti a městský rozvoj – Raul Ferré Bonet
- 1 ministryně sociálních věcí a veřejné správy – Trinitat Marín González
- 1 ministr životního prostředí, zemědělství a chovu a mluvčí vlády – Gullien Casal Font
- 1 ministryně zdravotnictví – Helena Mas Santuré
- 1 ministr pro institucionální záležitosti, školství a vysoké školy – Ladislau Baró Solà
- 1 ministryně kultury, mládeže a sportu – Mònica Bonell Tuset

Bližší informace včetně aktualit lze nalézt na portále andorrské vlády: www.govern.ad

1.2 Zahraniční politika země

Vzhledem k tomu, že je Andorra malou zemí (468 km²) jsou její hlavní prioritou dobré vztahy s jejími velkými "sousedy" - Francií a Španělskem.

Základním dokumentem zakládajícím tyto vztahy je Smlouva o dobrém sousedství, přátelství a spolupráci mezi Španělským královstvím, Francouzskou republikou a Andorrským knížectvím, která zahrnuje především uznání svrchovanosti ze strany Španělska a Francie, navázání diplomatických styků, podporu Andorry při vstupu do mezinárodních organizací, ochotu Španělska a Francie zastupovat zájmy Andorry ve třetích zemích nebo u mezinárodních organizací a jejich závazek poskytovat na požádání služby svých zastupitelských úřadů v těch zemích, kde je Andorra nemá.

Dobré vztahy se Španělskem byly stvrzeny v roce 2021, kdy byla Andorra hostitelskou zemí Iberoamerického summitu.

Francouzský prezident Emmanuel Macron i předseda španělské vlády Pedro Sánchez Andorru podporují uzavření Smlouvy o přidružení s EU. Asociační dohoda s EU byla uzavřena během španělského předsednictví v Radě EU na roku 2023. Před nabytím její platnosti musí v Andoře dojít k referendu.

Andorra sleduje dění v Katalánsku, s nímž ji pojí společný jazyk a hranice. Vedle sousedních zemí se Andorra prioritně soustředí na rozvíjení vztahů s EU, USA a Kanadou.

Zastupitelské úřady a mise má Andorra pouze v Madridu, Paříži, Bruselu, Vídni, Štrasburku, Lisabonu, New Yorku a v Ženevě a honorární konzulát v San Diegu. Nerezidentní velvyslance má Andorra pro většinu států Evropy včetně České republiky.

Dobré vztahy existují s africkými frankofonními státy (jazyková blízkost), ekonomická spolupráce se rozvíjí s Asií (především s Japonskem a Čínou).

Zvláštní postavení mají Filipíny z důvodů silné filipínské komunity v zemi.

1.3 Obyvatelstvo

- 1 Počet registrovaných obyvatel: 85 646 (2024)
- 1 Hustota na km²: 166 obyvatel/km²
- 1 Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 45 tis., tj. 82,6 %
- 1 Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 1,6
- 1 Průměrný věk: 42,3 let
- 1 Náboženské složení: většina katolíků
- 1 Naděje dožití: 83,5 let
- 1 Věková struktura: 0–14 let 11,7 %, 15–64 let 73,2 %, nad 65 let 15,1 %

Počet obyvatel podle státního občanství (2023):

- 1 Andořané: 38 977
- 1 Španělé: 20 451
- 1 Portugalci: 8 679
- 1 Francouzi: 3 845
- 1 Ostatní: 8 956
- 1 Celkem: 85 646

Zdroj: Departament d'Estadística Govern d'Andorra, údaje z 14. 5. 2024

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

V roce 2023 Andorra zaznamenala hospodářský růst ve výši 2,3 % HDP, což je do velké míry dáno obnovením cestovního ruchu. Zadluženost dosáhla v roce 2023 úrovně 32,7 % HDP a inflace se dostala na 5,8 %.

Andorra byl tradičně zemědělský stát, v poslední době však tvoří HDP především sektor služeb (cestovní ruch, bankovníctví) a obchod.

Ekonomický propad spojený s pandemií covidu-19 zásadně postihl i Andorru, avšak v roce 2021 již došlo k obratu do kladných čísel a HDP ekonomický růst dosáhl bezmála 12 %.

Klíčové bylo v posledních letech uzavření dohod o zamezení dvojího zdanění se Španělskem a dalšími zeměmi (v roce 2024 vstoupila v platnost Dohoda o zamezení dvojímu zdanění mezi Andorrou a ČR) či zavedení daně z příjmu fyzických osob - Andorra tím splnila požadavek EU a otevřela cestu k zahájení jednání o Asociační dohodě.

Standards & Poor's ve svých analýzách k Andoře upozorňuje na stále panující zranitelnost bankovního sektoru (v kontextu jeho významné role pro tvorbu HDP) a kladně hodnotí konsolidaci vládní ekonomické politiky a poslední daňové reformy.

Andorra nepatří k zemím, které by se potýkaly s problémem nezaměstnanosti, ta se nyní přibližuje ke 2,9 %, což je v evropském kontextu značně podprůměrné. V obdobích turisticky exponovaných se země potýká s nedostatkem kvalifikované pracovní síly.

Andorra z důvodů své rozlohy a struktury výroby tradičně vykazuje záporné saldo obchodní bilance: je závislá na dovozu řady produktů a naopak vyváží pouze omezené množství výrobků. Mezi její hlavní produkty patří žito, pšenice, ječmen, oves, zelenina, tabák, ovce a skot.

Ekonomika je tudíž zranitelná vůči změnám cen pohonných hmot a potravin. Velká část vývozu je navíc reexport.

V roce 2022 Andorra poprvé přerušila svou neutralitu a přijala řadu mezinárodních sankcí v kontextu války na Ukrajině.

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Růst HDP (%)	-10,3	12,1	8,8	N/A	
HDP/obyv. (USD/PPP)	N/A	N/A	N/A	N/A	
Inflace (%)	-0,1	3,3	7,1	N/A	
Nezaměstnanost (%)	2,9	2,2	N/A	N/A	
Export zboží (mld. USD)	0,163	0,159	N/A	N/A	
Import zboží (mld. USD)	1,497	1,499	N/A	N/A	
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,334	-1,34	N/A	N/A	
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	
Populace (mil.)	0,1	N/A	N/A	N/A	
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Po překonání pandemie covidu-19 výrazně vzrostl HDP a růst pokračoval i v roce 2023 o 1,4 %. Během posledních dvou let letěch byl rovněž pozorován přebytek rozpočtu ve výši 1 % v roce 2021 a 2,81 % v roce 2022.

V roce 2023 byl přebytek rozpočtu 4,77 milionu eur.

Od roku 2015 se díky realizaci daňových reforem podařilo radikálně zvýšit příjmy státního rozpočtu, což zajistilo kladné saldo rozpočtu. Od roku 2016 se vládě daří, mimo jiné díky příjmu z nově zavedené daně z příjmu fyzických osob, udržet rozpočet v rovnováze.

Andorra byl tradičně zemědělský stát, v poslední době však tvoří HDP především sektor služeb (cestovní ruch, bankovníctví) a obchod.

Dohoda o přidružení s Evropskou unií, která je v procesu vyjednávání, bude mít důsledky pro hospodářství knížectví s jeho diverzifikací a potenciálním otevřením vnitřnímu trhu.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	N/A
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	N/A
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

2.3 Bankovní systém

Bankovní sektor patří v Andoře k nejvyvinutějším a dodnes je zdrojem až 16 % bohatství země. Donedávna byla Andorra jedním z daňových rájů a vklady ze zahraničí byly značné. Avšak v r. 2009 Andorra podepsala s Francií tzv. Pařížskou deklaraci a s řadou států bilaterální dohody o výměně bankovních informací (na popud doporučení Bruselu) a za daňový ráj už považována není. V roce 2011 podepsala s EU dohodu, která jí umožňuje tisknout euro od r. 2013 a přibližovat bankovní sektor evropským standardům.

V roce 2015 otřásla andorrským bankovním sektorem kauza Banca Privada d'Andorra (BPA) vyvolaná obviněním amerických institucí z praní špinavých peněz zločinných organizací a netransparentními transakcemi. Andorrská vláda vytvořila špatnou "banku" k restrukturalizaci bankovních pohledávek (AREB), která převzala toxické úvěry BPA. Ostatní aktiva byla převedena do Vall Bank. Od 2017 je v platnosti dohoda o automatické výměně daňových informací.

V Andoře působí 5 bankovních domů:

- 1 Andbank
- 1 Crèdit Andorrà
- 1 MoraBanc
- 1 Vall Banc
- 1 BancSabadell d'Andorra

Plánované reformy i mezinárodní tendence směřující ke globalizaci bankovního sektoru vedly Andbank, Grup Crèdit Andorrà k otevření svých aktivit v zahraničí, zj. ve Španělsku.

Hlavní bankou je Crèdit Andorra, která je oceňována jako nejlepší bankovní skupina země a stala se první andorrskou bankou na prestižním seznamu nejoceňovanějších soukromých bank Financial Times The Banker y PWM s cenou Global Private Banking Awards pro svou mezinárodní úroveň (zastoupení v 10 zemích), stabilitu a dlouholetou silnou pozici na trhu (likvidita 59,35 %, solventnost 17,8 %). Nabízí služby obchodní soukromé banky i v zahraničí, mj. ve Španělsku, Lucembursku, Švýcarsku, USA v Mexiku.

V případě zakládání účtu je třeba být obrněn trpělivostí, banka vyžaduje velké množství dokumentace, schvalovací procesy jsou dlouhé a komplikované.

2.4 Daňový systém

Andorra podnikla v reakci na celosvětovou finanční krizi z roku 2008 celou řadu zásadních kroků k reformě svého ekonomického a finančního systému, které měly za cíl posílit odolnost a konkurenceschopnost ekonomiky, konsolidaci rozpočtové politiky či přilákání zahraničních investorů.

Záměrem bylo zemi zbavit zemi nálepky „daňového ráje“ prostřednictvím zavádění opatření na větší transparentnost bankovních toků a lepší výměnu daňových informací (AD přejala do své legislativy celou řadu mezinárodních regulací, standardů a norem, včetně některých důležitých předpisů EU, a připojila se k mezinárodnímu úsilí v boji proti terorismu, praní špinavých peněz či korupci).

Implementace přísnější legislativy a zavádění institucionálního dohledu v oblasti daňové politiky a bankovních toků však s sebou Andoře přinesla též nezanedbatelný úbytek příjmových zdrojů, neboť někteří klienti se přesunuli do „bezpečnějších“ daňových rájů.

V roce 2013 byla podepsána historicky první bilaterální smlouva s ČR - Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech.

V roce 2016 uzavřela Andorra s EU dohodu o fiskální transparentnosti, jež by měla zabránit daňovým únikům občanů EU na andorrském území. Součástí daňové reformy byla implementace nových daní, přímých i nepřímých, na základě doporučení EU a MMF.

Firmy platí od roku 2012 v Andoře daň z příjmu ve výši 10 %. Roku 2013 země také zavedla jednotnou sazbu DPH ve výši 4,5 % a sníženou DPH 1 % (některé základní potraviny, vodu, léky a zdravotní služby).

Bankovní a finanční služby podléhají režimu 8% daně.

V roce 2015 byla zavedena daň z příjmu fyzických osob. Osoby s příjmem do 24 000 euro ročně daň z příjmu neplatí, mezi 24 000 a 40 000 euro ročně odvádějí daň z příjmu ve výši 5 %, osoby pobírající větší částku pak odvádějí 10 %. Manželské páry neplatí osobní daň při příjmu do 40 000 eur a 10% při příjmu nad 40 000 eur.

Země uzavřela v letech 2016–2020 řadu dohod o zamezení dvojímu zdanění. V roce 2024 vstoupila v platnost Dohoda o zamezení dvojímu zdanění mezi ČR a Andorrou, která byla podepsána v roce 2022.

V prosinci 2018 rozhodla EU o vyřazení Andorry z tzv. černé listiny daňových rájů.

V roce 2020 Andorra přistoupila do Mezinárodního měnového fondu.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Andorrské knížectví udržuje úzké vztahy s Evropskou unií. Státní sekretariát pro evropské záležitosti se zabývá například koordinací sjednávání dohod, jejich prováděním a sledováním zájmových otázek.

V současné době má Andorra uzavřeno několik dvoustranných dohod a jedná o Asociační dohodu s EU, která byla uzavřena koncem 2023 a mohla by vstoupit v platnost někdy během roku 2024 po referendu v Andoře. Asociační dohoda by napomohla posílení obchodních vztahů a vstup na unijní trh.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	1289,98	1315,56	1283,00	1700,69	1755,75
Export do EU (mil. EUR)	89,05	85,62	96,15	115,09	120,68
Saldo s EU (mil. EUR)	-1200,93	-1229,94	-1186,85	-1585,61	-1635,08

Zdroj: Evropská komise

Komoditní struktura

Hlavní položky dovozu v roce 2023:

- 1 Kód 87 – Vozidla jiná než železniční nebo tramvajová kolejová vozidla a jejich díly a příslušenství 15,5 %
- 1 Kód 27 - Nerostná paliva, minerální oleje a produkty jejich destilace; bituminózní látky; minerální vosky 8,69 %
- 1 Kód 85 - Elektrické stroje a zařízení a jejich části; přístroje pro záznam a reprodukci zvuku, přístroje pro záznam a reprodukci televizního obrazu a zvuku a části a příslušenství těchto výrobků 7,07 %
- 1 Kód 33 - Esenciální oleje a pryskyřice; voňavkářské, kosmetické nebo toaletní přípravky 6,28 %
- 1 Kód 22 – Nápoje, lihoviny a ocet 5,52 %

Obchodní vztahy s ČR

Vzhledem k velikosti andorrského trhu a jeho výrobním kapacitám je dlouhodobě saldo obchodní bilance pozitivní.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04
Export do ČR (mld. CZK)	0,00	0,00	0,02	0,02	0,04
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,05	-0,03	-0,02	-0,02	0,00

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	-89,05	-85,62	458,85	N/A	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Španělsko je i nadále hlavním zdrojem přímých zahraničních investic v Andoře, na druhém místě se nachází Francie. Uvnitř Evropské unie se nachází její nejsilnější partneři, jako například Německo či Itálie. Z hlediska odvětví bylo hlavním cílem investic poskytování služeb. V roce 2020 se objem přímých zahraničních investic v zemi výrazně snížil, ale v roce 2023 se opět zvyšovaly.

Hlavní lákadla Andorry pro zahraniční investory spočívají v konkurenceschopném daňovém rámci nebo v kvalitě života.

Země má uzavřeno několik smluv o zamezení dvojího zdanění včetně ČR.

Vzhledem k malé rozloze země a s tím související relativně drahé ceně pozemků je těžko představitelný rozvoj exportních a investičních aktivit spojených s vytvářením platformy pro průmyslovou výrobu apod. Naopak jako stále zajímavější se jeví některé specializované oblasti služeb, např. marketing, online prodejní kanály, servisní telefonní linky a konzultační aktivity, zejména v oblasti duševního vlastnictví.

Zároveň na váze získávají zahraniční aktivity v sektoru vědy a výzkumu, online zábavy, pro něž andorrská vláda vytváří vstřícné podmínky.

3.3 FTA a smlouvy

Andorra má s EU uzavřeno několik dohod o spolupráci a obchodu.

V roce 1990 byla mezi Andorrou a EHS podepsána Dohoda o celní unii, která vstoupila v platnost v roce 1991.

V roce 2004 byla uzavřena Dohoda o spolupráci mezi Evropskými společenstvími a Andorrou, která aktualizovala a obsahově rozšířila dohodu z roku 1990, tím, že založila rámec spolupráce v oblasti životního prostředí, dopravy, kultury, regionální politiky, veterinární péče a regionální politiky.

Andorra není součástí schengenského prostoru.

Od roku 2003 má však s Francií a se Španělskem podepsanou Dohodu o pohybu a pobytu občanů třetích států, která umožňuje vstup do země všem, kteří mají právo na vstup do Španělska nebo Francie. Tři smluvní státy společně koordinují své vízové povinnosti a Andorra se de facto řídí schengenskými vízovými požadavky.

V roce 2004 byla podepsána také Dohoda o zdanění příjmů z úspor, která zajišťuje nastavení rovnocenných opatření na území Andorry podle Evropského společenství, aby bylo možné efektivně zdanit příjmy z úspor formou úrokových sazeb.

Používání eura bylo stvrzeno koncem roku 2011 podepsáním Dohody o monetární unii mezi EU a Andorrou. Dohoda umožňuje užívat a od června 2013 i razit vlastní euromince.

V roce 2013 byla na popud Andorry zahájena jednání o revizi dohody, která vyústila v únoru 2016 v podpis nové Dohody o automatické výměně informací o finančních účtech, zaměřené na zlepšení mezinárodní daňové spolupráce a zamezení daňových úniků.

V rámci daňové reformy, která započala v roce 2012, byla např. zavedena daň z příjmu právnických a fyzických osob ve výši 10 %.

V roce 2020 se Andorra stala 190. zemí MMF.

V roce 2015 byla zahájena jednání o Dohodě o přidružení s EU. Cílem dohody je zajistit jednotnou úpravu pro přístup těchto zemí na vnitřní trh a sladění národního hospodářství s jednotlivými sektorovými politikami EU.

Andorra podepsala Asociační dohodu s EU na konci roku 2023, ta ale ještě nevstoupila v platnost.

3.4 Rozvojová spolupráce

Andorra realizuje svou rozvojovou politiku s cílem efektivitu a flexibility, jako její rámec považuje přijaté závěry v Pařížské deklaraci a Akčním plánu Akkry.

Za rozvojovou spolupráci je zodpovědné Ministerstvo zahraničních věcí, které jí věnuje 17,5 % svého rozpočtu. Kromě státní správy se na konkrétních projektech rozvojové spolupráce podílí řada andorrských nevládních a neziskových organizací. Rozpočet na rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc byl stanoven na rok 2024 ve výši 875 000,00 euro.

Sektorově rozvojová politika země sleduje tyto cíle: ochrana slabých vrstev obyvatelstva (zejména žen a dětí), správu vodních zdrojů, udržitelný rozvoj, boj proti klimatickým změnám, chudobě a podpora vzdělání.

Geograficky jsou priority rozmístěny následovně:

- 1 Prioritní skupina č. 1 (hlavní priorita): v Africe - Burkina Faso, Kamerun, Madagaskar, Mali, Mosambik, Středoafrická republika a Uganda; v Asii - Filipíny, Kambodža a Sýrie; v Latinské Americe - Bolívie, Kolumbie, Haiti a Dominikánská republika; v Evropě - Bosna a Hercegovina, Kosovo a Moldavsko.
- 1 Prioritní skupina č. 2 (střední priorita): v Africe - Benin, Burundi, Guinejská republika, Guinea Bissau, Maroko, Niger, Demokratická republika Kongo, Konžská republika, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Togo a Čad.; v Asii - Afganistán a Nepál.; v Latinské Americe - Salvador, Nikaragua a Honduras.; v Evropě - Arménie a Ukrajina.
- 1 Prioritní skupina č. 3 (běžná priorita): Ostatní země Iberoamerického summitu, Frankofonie a země uvedené na seznamu organizací jako PNUD, OSN či Světová banka jako rozvojové.

Detailní informace k vládním programům rozvojové spolupráce (spolu s projekty Agendy 2030) lze nalézt na [webových stránkách](https://www.businessinfo.cz/andorra).

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Vzhledem k malé rozloze země a s tím související relativně drahé ceně půdy je těžko představitelný rozvoj exportních a investičních aktivit spojených s vytvářením platformy pro průmyslovou výrobu apod.

Naopak jako stále zajímavější se jeví některé specializované oblasti služeb, např. marketing, online prodejní kanály, servisní telefonní linky a konzultační aktivity, zejména v oblasti duševního vlastnictví.

Zároveň na váze získávají zahraniční aktivity v sektoru vědy a výzkumu, online zábavy, pro něž andorrská vláda vytváří vstřícné podmínky.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Kultura obchodního jednání v Andoře má jihoevropské charakteristiky. Důležitý je osobní přístup, mezilidské vztahy a ideálně znalost jazyka (španělština, francouzština, u mladší generace lze anglicky).

Pro navázání kvalitních obchodních partnerství je třeba počítat s nutností několika osobních jednání s partnerskou společností.

4.2 Oslovení

Andorské obchodní vztahy jsou založeny na osobním přístupu. Ze začátku se doporučuje telefonický kontakt. Ani ve fázi počátečního dopisování by neměla být zanedbávána telefonická komunikace.

Za účelem navázání spolupráce a podepsání kontraktu je dobré věnovat čas opakovanému osobnímu setkání, nejprve v kanceláři, poté u oběda v restauraci.

Ačkoliv rutinní záležitosti se vyřizují formou e-mailu, obchodní vztahy vnikají z osobních setkání.

Oslovení začíná zkratkou pro pán/paní (Señor/Señora), následuje první nebo obě příjmení. Andořané mají dvě příjmení – jedno po otci, druhé po matce (např. Joan Martí Pujol). Většinou se ale v oslovení používá to první za křestním jménem (Sr. Martí).

Prvotní oslovení je vždy ve formě vykání. V navazujících jednáních a korespondenci se již často používá jen křestní jméno a na české poměry se také dříve přechází k tykání. K tomu dochází spontánně, nikoliv jako u nás nabídkou tykání.

Společnost si nepotrpí na tituly, ale na společenské postavení v rámci firemní hierarchie. Zejména bývají respektovány vysoce postavené osoby.

Andořané mají také větší respekt ke starším lidem.

4.3 Obchodní schůzka

O schůzku je vhodné žádat alespoň s několikadenním předstihem. První kontakt by se měl rozhodně realizovat telefonicky. Detaily se pak řeší prostřednictvím e-mailové komunikace. Je však dobré před schůzkou telefonický kontakt nezanedbávat.

Kvůli jasně dané hierarchii ve firmách je třeba počítat s tím, že se jednání zúčastní více zástupců firmy, jak obchodní partner, tak jeho nadřízený.

Andořané si velmi potrpí na upravený vzhled. Na obchodní jednání se tedy doporučuje vzít klasický oblek s kravatou, který bude odpovídat módním trendům. Samozřejmostí jsou i čisté vyleštěné boty. Dbát by se mělo i na stříh vlasů, u dam na vhodné líčení.

K prvnímu jednání dochází v kanceláři firmy, nicméně další se již mohou odehrávat v restauraci u oběda či v kavárně. Vízitky se vyměňují na počátku první schůzky. Obchody se pak uzavírají při obchodních večeřích či obědech v restauraci.

Co se útraty za oběd/večeři týče, záleží na povaze schůzky. Většinou se avizuje předem, kdo koho pozve. Pokud chcete předat na schůzce dary, volte spíše menší. Pokud chcete partnera obdarovat, doporučujeme lahev kvalitního alkoholu. Pokud Vás partner obdaruje, dárek rozbalte a vyjádřete potěšení.

V jednacím týmu by měl být zástupce obchodního oddělení, ideálně ředitel, a rovněž alespoň jeden technický pracovník, jenž bude schopen představit nabízený produkt z technického hlediska.

Na věku ani genderovém složení týmu v Andoře nezáleží.

4.4 Komunikace

Andořané jsou komunikativní a otevření lidé.

Na obchodních schůzkách se však většinou chovají profesionálně a přílišné emoce nedávají najevo. Navazování obchodní spolupráce mnohdy trvá delší dobu oproti našim zvykostem. Pokud se však firmě podaří dohodnout kooperaci s místní firmou, získá tím spolehlivého a loajálního obchodního partnera a může počítat s dlouholetou spoluprací.

V rámci obchodních vztahů Andořané upřednostňují jasné a stručné jednání. Zástupce firmy by měl být na jednání vždy dobře připraven. Po seznámení se přechází k jádru věci. Na úvod se očekává krátká prezentace firmy a jejích úspěchů. Také je vhodné zmínit ekonomická pozitiva ČR. Je dobré argumentovat jasně bez zbytečných detailů a vrácení se k předešlým tématům. Na konci určitě nezapomeňte na shrnutí obsahu.

Během jednání je nutné počítat s přestávkami na kávu, během nichž dochází k neformálním rozhovorům. Nejvhodnějším tématem k neformální konverzaci je pravděpodobně rodina. Hovořit lze rovněž o koníčcích, gastronomii či sportu. Při komunikaci je žádoucí vyhnout se tématům, které se týkají politiky, separatistických tendencí některých regionů, víry a jiných kontroverzních námětů.

Co se týče problematiky času, pracovní doba je v Andoře volnější a jiná oproti zvykostem v ČR. Andořané mají v časovém rozmezí 14:00 do 16:30 obědovou pauzu. Nedoporučuje se tedy v tuto dobu volat. Nicméně během oběda lze s partnerem vyřešit spoustu věcí. Někdy bývá obědová pauza i delší a může se překloupat v obchodní večeři. Ve firmách se běžně pracuje až do večerních hodin, pracovníci bývají k dispozici až do 19. hodin. Naopak v 8 hodin ráno jen výjimečně ve firmě někoho zastihnete. Obchodní jednání je vhodné plánovat nejdříve od 9:00 ráno.

Ačkoliv Češi mají vůči dochvilnosti Andořanů předsudky, na obchodní jednání dorazí většinou včas. Toleruje se cca desetiminutové zpoždění z obou stran. Rovněž je dobré sledovat státní a regionální svátky, při nichž se standardně nepracuje.

Přestože angličtina stále více proniká do obchodních vztahů, zejména u větších firem, i nadále je upřednostňována španělština. Na jednání se doporučuje mít s sebou tlumočníka, kterého může doporučit i Velvyslanectví ČR v Madridu. Co se týče obchodních materiálů, rozhodně se vyplatí mít je zhotovené i ve španělštině. Obecně platí, že čím menší firma, tím klesá jazyková vybavenost. Při úvodní e-mailové konverzaci si lze vystačit s angličtinou. Většina vyššího managementu anglicky umí, nicméně při jednáních se Andořané cítí výrazně komfortněji ve svém rodném jazyce.

Při obchodních jednání v kanceláři není běžné podávat alkohol, nicméně při obchodním obědě či večeři se zejména víno stává neodmyslitelnou součástí. Samozřejmě však je nutné zachovávat přiměřenou míru.

V Andoře nebývá zvykem zvat obchodní partnery domů. Stejně tak se to neočekává ani od českého obchodního zástupce. Většina jednání probíhá v kancelářích, nebo v méně formálním prostředí, v restauracích či kavárnách.

V Andoře je sice převážná většina katolického vyznání, nicméně víra se nepromítá do obchodních vztahů.

4.5 Doporučení

Na trhu panuje obecně velká konkurence. Diskuze o cenách bývají dlouhé a tvrdé.

Andorští obchodníci se v cenách orientují velmi dobře a mají jasnou představu o správné ceně. Důležité je si na jednání připravit argumenty a ponechat rezervu v marži pro neočekávané náklady. Doporučuje se také rychlé jednání a závazné rozhodnutí o ceně potvrdit co nejdříve písemně. Cena přesto není vždy nezbytně rozhodujícím faktorem. Velmi často rozhoduje o úspěchu i design výrobku. Je proto dobré dbát na vzhled prospektů a webových stránek. Ty by měly být moderní a srozumitelné.

Při vstupu na andorský trh se vyplatí využít místního distributora, jenž má síť svých obchodních partnerů. Před uzavřením exkluzivní smlouvy je možné využít tzv. testovacího období, při němž má firma možnost prověřit partnerovy obchodní schopnosti. Některé firmy se také vydávají cestou založení pobočky či reprezentační kanceláře.

Při realizaci této varianty je výhodné spolupracovat s místní účetní či daňovou firmou. Doporučeníhodným je také prověřovat své potenciální partnery v Andoře a nechat si posoudit návrh smlouvy místním právníkem.

Na andorském trhu opět dochází k růstu střední a nižší třídy, což zvyšuje poptávku po nových kvalitních značkách za rozumnou cenu. Vzhledem k tomu, že se jedná o trh s velkou konkurencí, uspět mohou zejména firmy, jež nabízí inovativní, moderní, designová a zároveň finančně dostupná řešení.

Před vstupem na trh je vždy nutné jeho zmapování.

4.6 Státní svátky

Hlavní andorrské svátky:

- 1 1. leden - Nový rok
- 1 6. leden - Tři králové
- 1 22. únor - Karneval
- 1 14. březen - Den ústavy
- 1 7. duben - Velký pátek
- 1 10. duben - Velikonoční pondělí
- 1 1. květen - Svátek práce
- 1 29. května - Letnice
- 1 15. srpen - Nanebevzetí Panny Marie
- 1 8. září - Svátek patronky Andorry (Meritxell)
- 1 1. listopad - Svátek všech svatých
- 1 8. prosinec - Neuposkvrněné početí Panny Marie
- 1 25. prosinec - Vánoce
- 1 26. prosinec - Svátek svatého Štěpána

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Vzhledem k tomu, že andorrský trh je malý, není třeba předpokládat výrazné výdaje na propagační aktivity, naopak je však třeba dbát na to, aby klienti odcházeli spokojení: nejlepší reklamou je stále doporučení přátel.

Pro dobré uplatnění doporučujeme prezentace výrobků i jejich označení realizovat ve španělštině či francouzštině – nápisy na obalech v katalánštině budou vítaným gestem a mohou napomoci zájmu běžného spotřebitele.

Využití vhodně vybraného místního zástupce je výhodou, zejména jedná-li se osobu znající terén a místní zvyklosti.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Informace o možnostech zřízení obchodní společnosti ve zjednodušeném režimu nalézt na [Andorra Business](#).

Další doplňující informace o náležitostech zřízení firmy a podnikání lze nalézt na stránkách andorrské obchodní komory.

Pro zápis nově vznikající firmy do obchodního rejstříku jsou k roku 2024 platné tyto jednorázové poplatky:

- 1 Společnost s ručením omezeným: 1016,67 euro (požadovaný základní kapitál 3000 euro)
- 1 Akciová společnost: 1480,54 euro (požadovaný základní kapitál 60 000 euro)
- 1 OSVČ: 502,63 euro - měsíční poplatek za zdravotní a sociální pojištění

5.3 Marketing a komunikace

V zemi se hojně využívá nových forem reklamy na internetu či prostřednictvím platforem jako je Facebook, Twitter, Instagram.

V případě, že je cílovou skupinou obyvatelstvo věkové skupiny 65+, doporučujeme využití místní televize, periodik či rozhlasu.

Billboardy a další reklamní plochy lze využít, jejich cena je však vzhledem k malé rozloze země velmi vysoká.

Personální agentury

- 1 Temporal Quality
- 1 Randstad ETT
- 1 Grup Montaner

Reklamní agentury

- 1 Wow comunicació
- 1 Xelmy
- 1 Pixel Concepte
- 1 La Magenta

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Otázkou ochrany duševního vlastnictví, včetně průmyslových známek a patentů, se zabývá vládní Agentura ochranných známek OMPA (Oficina de Marques del Principat d'Andorra).

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky nejsou v Andoře centrálně uváděny na jednom místě, státní podniky i vláda je vypisují zpravidla na svých webových stránkách. Veřejné soutěže se publikují např. na stránkách parlamentu Consell General Principat d'Andorra - Concursos públics i edictes.

Užitečná je i specializovaná kapitola andorrské státní telekomunikační firmy Andorra Telecom.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Andorra nepatří mezi země, které by prokazovaly riziko ohledně platební morálky či ochrany investic. Faktury bývají většinou splatné ihned, lepší splatnost mají v zemi pouze velké firmy. V případě nezaplacení je třeba vymáhat dlužnou částku soudní cestou. Andorrský soud je nestranný.

V případě obchodního sporu je možno se obrátit na některou z mezinárodních advokátních kanceláří specializovaných na obchodní právo (Commercial and Corporate Law, Lawyers Andorra), které sídlí většinou v hlavním městě Andorra la Vella.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vstupovat a pobývat na území Andorry mohou občané ČR a EU bez víz jako turisté až 90 dnů. Ke vstupu do země je však třeba cestovní pas.

Čeští občané mohou do Andorry cestovat vlastním autem či autobusem z Barcelony nebo Léridy. V posledních letech také začalo fungovat letecké spojení linkou Iberia mezi Madridem a La Seo d' Urgell (oblast prakticky na hranici s Andorrou). Linka létá v pátek a v neděli. Z letiště jezdí do centra Andorry autobus.

Pohyb po zemi je nejpohodlnější vlastním autem, jelikož MHD má velké intervaly. V hlavním městě Andorra la Vella funguje MHD dobře.

Platební karty jsou akceptovány všude.

Kohoutková voda je pitná a velmi dobrá.

V dalších ohledech je Andorra z hlediska bezpečnosti standardní evropskou zemí bez větších rizik, naopak je známá přetrvávající velmi nízkou mírou pouliční a drobné kriminality.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pro zaměstnávání občanů z ČR platí stejná pravidla jako pro zaměstnání všech cizinců: je nutno získat po zajištění pracovního místa pracovní povolení, které vydává Ministerstvo vnitra. Jejich počet se řídí každoročně definovanými kvótami. Následně je třeba se zaregistrovat u andorrské sociální správy, která vydá doklad o pokrytí základního sociálního a zdravotního zabezpečení. Bližší informace o všech nezbytných krocích lze nalézt v anglické verzi webových stránek [Andorrské obchodní komory](#).

Evropský průkaz zdravotního pojištění v Andoře neplatí. Zásadně proto nedoporučujeme cestovat do Andorry bez sjednaného cestovního zdravotního pojištění. V případě, že budete ošetřeni nad rámec cestovního pojištění, budete platit veškeré náklady na místě.

5.9 Veletrhy a akce

Hlavní veletržní akcí je každoročně FERIA Andorra la Vella, která je zaměřena na turistiku, volný čas a sporty. Obvykle se koná každý rok v říjnu.

Kromě toho se sporadicky konají menší veletrhy (gastronomický, vinný apod.), které jsou vypisovány nepravidelně.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Madridu

Avenida Pío XII, 22 - 24, 28016 Madrid

Tel.: +34 91 353 18 80

E-mail: madrid@embassy.mzv.cz

Web: mzv.gov.cz/madrid

Obchodní oddělení

E-mail: commerce_madrid@mzv.cz

Konzulární oddělení

E-mail: consulate_madrid@mzv.cz

Služba v mimopracovní době:

Tel.: +34 699 982 307

Pracovní doba je od 8:00–16:30 (po-pá), úřední hodiny konzulárního oddělení pro veřejnost jsou: 10–12 hod. (po, út a čt), st 10–14 hod.

Spojení MHD: metro trasa 9 - stanice "Pío XII" nebo bus linky 16, 29 a 150.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- | Jednotné tísňové volání záchranné služby: 112
- | Policie: 110
- | Rychlá lékařská pomoc: 116
- | Hasiči: 118

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 [Andorrská vláda](#)
- 1 [Ministerstvo zahraničních věcí](#)
- 1 [Obchod a spotřeba](#)
- 1 [Zahraniční obchod](#)
- 1 [Asociace andorrských bank](#)
- 1 [Andorrský finanční úřad](#)
- 1 [Andorrská obchodní komora](#)
- 1 [Sociální správa](#)
- 1 [Oficiální věstník](#)
- 1 [Statistické údaje](#)
- 1 [Andorrská univerzita](#)
- 1 [Turistické informace visitandorra.com](#)
- 1 [Muzea a památky](#)
- 1 [Deník Andorra](#)